

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témában: Javaslat a színezékeken és édesítőszeren kívüli egyéb élelmiszer-adalékanyagokról szóló 95/2/EK irányelvet és az élelmiszerekben felhasználandó édesítőszerokről szóló 94/35/EK irányelvet módosító európai parlamenti és tanácsi irányelvre

COM(2004) 650 final –2004/0237 COD

(2005/C 255/11)

2004. november 16-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett kérdésben.

A munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció a véleményt 2005. március 17-én fogadta el. Az előadó Ann Davison volt.

2005. április 6–7-én tartott, 416. plenáris ülésén (az április 6-i ülésen) az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 136 igen szavazattal, 2 szavazat ellenében, 7 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Háttér

1.1 Az elmúlt tíz évben ez a színezékeken és édesítőszeren kívüli egyéb élelmiszer-adalékanyagokról szóló hatodik, és az édesítőszerre vonatkozó harmadik módosítás.

1.2 A 95/2/EK irányelv módosítása, amely az engedélyező listák elvét alkalmazta, a „színezékeken és édesítőszeren kívüli egyéb élelmiszer-adalékanyagokra” vonatkozik. Ez azt jelenti, hogy elsősorban az aromákat, emulgeálószerket és stabilizátorokat helyezi középpontba.

1.3 A módosítások célja, hogy bizonyos élelmiszer-adalékanyagokat visszavonjanak, csökkentsenek, átértékeljenek, engedélyezzének, kiterjesszenek, pontosítsanak és átnevezzenek a megfelelő kategóriákban. Ezek a változtatások figyelembe veszik az élelmiszerügyi tudományos bizottság és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság véleményét az új adalékanyagokra irányuló javaslatokról és bizonyos meglévő adalékanyagok használatának kiterjesztéséről. A módosítások ezenkívül összehangolt szabályozást vezetnek be az aromák tárolásához és felhasználásához szükséges adalékanyagokra vonatkozólag is. (Jelenleg az egyes tagállamokban különböző törvények az irányadók.)

1.4 Az új rendelkezések célja, hogy az adalékanyagok csak abban az esetben legyenek engedélyezve, ha biztonsági értékelésük már megtörtént, technológiai felhasználásuk igazolt, és semmilyen, fogyasztással kapcsolatos kétely nem áll fenn.

2. Általános megjegyzések

2.1 Az Európai Bizottság javaslatot tett egy Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság felállítására (EFSA), és üdvözli, hogy ennek eredményeképpen a kockázatértékelés és a kockázatkezelés kettévált, valamint, hogy az EFSA láthatóan figyelembe vesz bármely új termékre felmerülő igényt. Reméli, hogy a tagállamok elegendő forrást használnak fel az EFSA új megközelítésének megerősítésére. Az EGSZB üdvözli a jogszabály aktualizálását, és bizonyos pontokhoz részletes megjegyzéseket kíván hozzáfűzni.

3. Különös megjegyzések

Egyértelműbb lenne, ha az Európai Bizottság a dokumentumaiban megnevezett adalékanyagok neve mellett szerepeltetné az E-számokat úgy, ahogy azok a címkén is láthatók.

3.1 Nátriumtartalmú összetételek

A véleménytervezet egy sor nátriumtartalmú összetételt említ meg. Az EGSZB aggodalmát fejezi ki, hogy a fogyasztók számára a címke alapján nem derül ki világosan, hogy az összetétel valójában só, és így beleszámít a maximálisan javasolt napi 6 mg-os bevitelbe. Így nem tudják megfelelően teljesíteni a sófogyasztás csökkentésére vonatkozó ajánlást.

3.2 Nitritek és nitrátok

Az EFSA tanácsára az Európai Bizottság az élelmiszerbiztonság veszélyeztetése nélkül elérhető lehető legalacsonyabbra kívánja csökkenteni a megengedett szintet. A nitritek és nitrátok hasznos tartósítószer, de túlságosan nagy mennyiségben történő fogyasztásuknak kockázata is van. Az Európai Bizottság ezért egy, a maximális szintet meghatározó stratégia követését javasolja. A fogyasztók védelme érdekében az EGSZB szeretné, ha az alapszint a lehető legalacsonyabb lenne, ha szükséges, különböző szintek meghatározásával a különböző termékekre vonatkozólag.

3.3 Az anyatej kiegészítő (elválasztási) tápszerek, az étrend-kiegészítők és a különleges gyógyászati célra alkalmazott élelmiszerek

Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság javaslatát, amely a szövegezés összhangba hozására irányul azáltal, hogy az „anyatej-kiegészítő (elválasztási) tápszerek” megfogalmazást minden jogszabályban „feldolgozott gabona alapú élelmiszer és bébiétel” fogalmakra cseréli ki, valamint pontosítja az étrend-kiegészítők és a különleges gyógyászati célra alkalmazott élelmiszerek megfogalmazását.

3.4 p-hidroxi-benzoát

3.4.1 Ezek felülvizsgálata már esedékes volt, és az EFSA a napi megengedhető bevitt (ADI) 0-10mg/testsúlykg-ban állapította meg, a metil és etil p-hidroxi-benzoát sóit és észtereit magában foglaló vegyületcsoportot illetően. Azonban ajánlatos a propil-paraben jóváhagyásának visszavonása, mely vegyület hatást gyakorolt a fiatal patkányok nemi hormonjaira és szerveire. Ezenkívül szintén ajánlatos a p-hidroxi-benzoát alkalmazásának visszavonása a folyékony étrend-kiegészítőkből.

3.4.2 Az EGSZB úgy véli, hogy az EFSA által kiszámolt ADI biztonságos határértéket állapít meg gyermekek és más sebezhető csoportok számára. Egyetért azzal, hogy abban az esetben, ha nem ismeretes a vegyület káros hatást nem okozó szintje, a jóváhagyást vissza kell vonni.

3.5 Zselésítőanyagok mini poharas zselékben

Tekintettel az igazolt fulladásveszélyre, ajánlatos számos zselésítő élelmiszer-adalékanyag visszavonása. Az EGSZB egyetért a tilalommal. Hangsúlyozza ugyanakkor, hogy ezeknek az édesítőszernek az alakja, mérete és állaga képezi a veszély forrását, nem maguk az adalékanyagok. Szélesebb körű tilalomra van szükség, amely teljes egészében megakadályozná forgalomba kerülésüket. Miután az általános élelmiszerjog és az általános termékbiztonságról szóló irányelv nem tartalmaz rendelkezéseket magára a termékre vonatkozó tilalom bevezetéséről, a termék a benne található élelmiszer-adalékanyagok miatt tiltott. Az EGSZB úgy véli, hogy az EU számára meg kell adni a nem biztonságos élelmiszerek betiltásának lehetőségét.

3.6 Eritritol

Az eritritol természetes formában bizonyos gyümölcsökben, gombákban, erjesztett élelmiszerekben és sajtokban előforduló édesítőszer, de más célokra is hasznosan alkalmazható, és többféle célú felhasználásának engedélyezése javasolt. Az EGSZB egyetért ezzel a döntéssel, de kérdésesnek tartja a „nem kívánatos mellékízek elrejtésére” megfogalmazás helyességét, mivel ez úgy hangzik, mintha a nem igazán friss élelmiszer álcázására lehetne használni. Az EGSZB megjegyzi az új édesítőszer előnyét a rendszeres felhasználók bizonyos csoportjai, például a cukorbeteg számára. Nemcsak a mesterséges édesítőszeret tartalmazó termékek választékának bővítését jelenti számukra, de hashajtó hatása is kisebb, melyet ebben az esetben nem kell a címkén jelezni.

3.7 4-hexilrezorcín

3.7.1 A javaslat alternatív lehetőséget kínál, és nem a rákfélék barnulását gátló szulfitek visszavonását célozza. Az élelmiszerügyi tudományos bizottság a vegyületet megengedhetőnek minősítette, azzal a feltétellel, hogy a rákfélék húzában a szermaradék mennyisége nem haladhatja meg a 2mg/kg-ot.

3.7.2 Az EGSZB foglalkozik a rákféléket szokatlanul nagy mennyiségben fogyasztó – például a tengerparton élő – emberek helyzetével. Az EFSA-nak értékelnie kellene, hogy a 4-hexilrezorcín, a szulfitek, vagy esetleg a kettő keveréke biztonságosabb-e a fogyasztók számára.

3.8 Szójabab hemicellulóz

A (hagyományos) szója rostjából nyerik, és az élelmiszerügyi tudományos bizottság jóváhagyta. Mint minden szójababból

előállított terméket, így a szójabab hemicellulóz is címkével kell ellátni, mivel allergén lehet.

3.8.1 Az EGSZB elfogadja a szójabab hemicellulóz használatában bekövetkező változásokat, mivel korlátozott használatának szükségességét megalapozottnak látja.

3.9 Etil-cellulóz

Facellulózból vagy gyapotból állítják elő, és széles körben alkalmazták töltőanyagként gyógyszer-tablettákban. Az EFSA nem vélte szükségesnek ADI megadását. Az EGSZB egyetért az etil-cellulóz használatának, a többi cellulózhoz hasonló, bővítését célzó javaslattal.

3.10 A már engedélyezett élelmiszer-adalékanyagok használatának kiterjesztése

Az Európai Bizottság három adalékanyag: a nátrium-hidrogén-karbonát, a szorbátok és benzoátok és a szilícium-dioxid használatának kiterjesztését javasolja.

– Nátrium-hidrogén-karbonát

Az adalékanyagot eredetileg technológiai segédanyagként határozták meg, ami nem tartozik az Európai Bizottság hatáskörébe. Újra meghatározták, de használatát az Európai Bizottság nem kérdőjelezi meg, mivel az már engedélyezett a szerves élelmiszerekben.

– Szorbátok és benzoátok a rákfélékben

Javaslat született a fenti vegyület használatának kiterjesztéséről abból a megfontolásból, hogy a fogyasztás valószínűleg nem fog jelentősen növekedni. Az EGSZB úgy véli, hogy az ilyen termékek esetében az átlagos fogyasztásra vonatkozó számadat jelentős különbségeket rejt magában, és elgondolkodtató, hogy vajon a termékből nagy mennyiségben fogyasztók is megfelelően védettek-e. Örömmel értesült, hogy az Európai Bizottság további információkat gyűjt a benzoátokról.

– Szilícium-dioxid

Az Európai Bizottságnak egyértelművé kell tenni álláspontját, mely szerint a szilícium-dioxid nagyobb adagban történő bevétele kedvezőbb, mint a szerves színezékek nagy mennyiségben történő fogyasztásának fenntartása.

3.11 Időzítés

A mini poharas zselékre vonatkozó felfüggesztésnek mindaddig hatályban kell maradnia, amíg, illetve hacsak nem egy azonos tartalmú új jogszabály hatályba nem lép.

Brüsszel, 2005. április 6.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND